

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znata:

Obe izdaji na leto

Za samo večerno izdajo

Za pol leta, četrt leta in na mesec

Naročnino je plačevati naprej. Če ne pride brez priložene naročnine se upravlja ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahteve, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.
(Novejše vesti.)

Dunaj 31. m. m. (Zbornica poslancev. — Večerna seja). Zbornica je razpravljala o sklepu gospodske zbornice, po katerem naj stopi zakon o uslužbenih v veljavo z dnevnim njegove razglasitve. Po daljši razpravi, katere se je udeležilo mnogo govornikov od levece, nekaj od desnice in finančni minister dr. Kaizl, je bil z 150 glasovi proti 149 vsprejet predlog manjšine, po katerim stopi zakon v veljavo počemši z dnem 1. januarja 1899 z vzvratno veljavo. Opozicija je vsprejela ta sklep z veliko pohvalo.

Med došlimi pismi se nahaja interpelacija poslanca Basevija, radi spravljanja blaga iz ladij v Trstu, ki prihaja iz Indije, in katero blago je določeno za Ogersko.

Dunaj 31. m. m. (Zbornica poslancev.) Po dveurni obstrukciji je šel predsednik na to, da zaključi sejo. O dnevnem redu prihodnje seje se je unela živahna razprava. Zbornica je sprejela nasvet predsednika, naj bode prihodnja seja danes zvečer ob 7. uri z dnevnim redom »Zakon o služabnikih«. Levice je zapustila dvorano pred glasovanjem, ker sta izjavila poslanca dr. Gross in Kaiser, da se glasovanje ne strinja z opravičnim redom.

Poslanec dr. Rizzi je interpeloval, čemu se je ministerski predsednik grof Thun branil sprejemati proteste proti ustanovitvi hrvatskega gimnazija v Pazinu.

Poslanec Lenassi je interpeloval radi slovenske šole v Gorici.

Poslanec Spinčić je interpeloval radi postopanja višega deželnega in okrajnega sodišča v Trstu.

Budimpešta 31. m. m. V zbornici poslancev so se po treh glasovanjih po imenih potrdili zapisniki sej, ki so bile v soboto in včeraj. Na to je starostni predsednik Madarasz nasvetoval, naj bode prihodnja seja v soboto ob 11. uri predpoludne.

PODLISTEK.

2

Gospa Berta

ali

trije prizori iz življenja »rodoljubne« dame.

Spisal Poluks.

Pavza.

Prešeren šum je polnil gledališče spodaj od prve vrste parterja gori do galerijskega stojišča. Tu nasmihanje, ondi šepetanje, koketni pogledi, diskretno namigavanje, živ nemir.

Ah in to motrenje s kukali, te namenoma graciozne geste, to živo kretanje!

Ah da, prijetno je to! — — —

V loži je slonela gospa Berta Svetkova, poleg nje njena sestričina Elza, nekoliko v ozadju pa Bertin soprog.

Peli sta se Parmovi operi »Ksenija« in »Stara pesem«.

— Ti, Bertka, ni-li ta intermezzo iz Ksenije krasen? — zašepetal je Svetko svoji soprog v uho.

— I no, da — odzvala se je Berta in študirano koketnostjo naslonila se na ograjo.

— Kaj ne, človeku se mora navdušiti sree in duša — je skušal soprog nadaljevati pogovor, Elza pa ga je prekinila hudomušno:

— Ali ne muči je vendar, saj je že tako do-

Ta predlog je bil vsprejet po kratki razpravi. Na to se je zaključila seja.

Pariz 31. jan. Senat je z 148 glasovi proti 4 vsprejel trgovinsko pogodbo z Italijo.

Sredec 31. jan. Novi kabinet je sestavljen in sicer prevzame: Grekov predsedništvo in zunanje stvari, Radoslavov notranje stvari, Satčov, ravnatelj statistične pisarne, pouk, Tončev javna dela, Tenev, ravnatelj nacionalne banke, finance, Načevič trgovino in poljedelstvo, Petčov pravosodje, polkovnik Paprikov vojsko. Novemu kabinetu pripadajo štirje Radoslavisti, in štirje, ki se ne prištevajo nikaki stranki.

Avstrija bodočnosti.

Stara in obče znana stvar je, da so skupine v sedanji opoziciji jedine le v negaciji, da pa tavajo v temi glede vprašanja, kakovo bode njihovo pozitivno delo, da torej pač vedó, česa nočejo, da pa ne vedó, kaj hočejo! V volji, da bi zrušili sedanjo večino in da bi odrekli nam Slovanom vsako pravo, so pač jedini, ako gre za to, da bi na mesto programa sedanje večine postavili svoj ukupen program — tedaj je med njimi zmešnjava, pravi kaos različnih in nasprotujočih si menenj.

Za to imamo več drastičnih izglede iz najnovejšega časa.

Ko je bivši predsednik nemški ljudski stranki, profesor Steinwender — Nemece notri do mozga — nedavno na nekem shodu na Dunaju razvil svojo misel, kako bi opozicijske nemške skupine zopet mogle priti do veljave, ko je razvil program, ki se mu je zdel najprimernejši po njegovem prepričanju, to je navstal vihar v vseh nemških radikalnih krogih in — justificirali so ga. Ko je te dni neki drugi Nemece — poslanec Hoehenburger — izdal brošuro »Neu Babylon«, v kateri je razvijal svoje misli glede rešitve sedanje krize v Avstriji in je

voj trpela! Intermezzo!?... Da krasen je, a za Berto no, saj bi jo moral vendar videti, kako je zdehala mej igro, dejala je Elza ogorčeno.

— Utrujena sem — zavrnila jo je Berta, a takoj se ji nasmijala sladko. Par častnikov je obrnilo svoja kukala vanjo in ona vendar ni mogla kazati nezadovoljnega lica!

— Dušica, li-nimaš par bonbončkov — šepetala je in obrnila se k Elzi, da bi dala svojim opazovalcem priliko študirati njeni pravilni, klasični profil.

Nekaj soprogovih znancev je stopilo v ložo, k Berti pa je pristopil sodni adjunkt dr. Žebre, nekdanji Svetkov sošolec.

— Milostiva, potrudili ste se v Ljubljano radi gledališča? —

— Da, saj veste, treba včasih obiskati Ljubljano, sicer bi človek res pozabil, da živi. —

— Milostiva, gotovo ljubite gledališče? —

— Treba je — vzdihnila je afektirano ter z veseljem poslušala nekaj njegovih jako pogumnih, če tudi ne ravno salonskih poklonov.

Bil je ta sodni adjunkt naobražen, a jako sarkastičen človek in poznal je dobro svoje ljudi. Zato je v naglici zažgal nekaj kadila pred Berto, vmes pa pripomnil ironične dovtype, katerih ona seveda ni razumela. Oči in usta je držala vedno nekako

v njej zahteval tako nečuvnih predpravie nemškemu življu, da so slovanske novine z vso odločnostjo in a limine odbile te zahteve, skočili so Nemci zopet po njem in malo da niso Hoehenburgerja proglasili za izdajico Nemecev. Tretji dokaz, da je med nemškimi skupinami ukupen in vse obsežajoči program jednostavno nemogoč, so nam podala pogajanja, ki so se vršila te dni med zaupniki istih nemških skupin za določanje skupnega programa. Jedino, za kar so se mogli zjediniti, je bila splošna fraza, da hočejo vsi braniti narodno-politiške interese Nemecev v Avstriji! Da pa vzdrže dozdevnost o svoji vzajemnosti in ukupnem programu, da bi metali pesek v oči glede možnosti bodočega ukupnega programa, poslali so v svet naznanilo, da se bodo ta posvetovanja pridno nadaljevala tudi v dobi, ko ne bode parlamenta. Storili da so še drug korak za konkretiranje svojih zahtev, katere naj bi obsežal bodoči skupni program. Izvolili so poročevalce za posamične pokrajine avstrijske, ki naj sporoče o položaju nemštva v dotičnih pokrajinah. Na podlagi teh poročil hočejo menda utemeljiti staro zahtevo svojo, da nemški živelj bodi privilegovan povsodi: zagotovi naj se nemško nadvladje povsodi in pripadniki nenemških narodov naj se proglasijo državljani II. vrste.

To bi bil torej program, ki sega se svojimi zahtevami v predkonstitucijsko dobo, v dobo, ko nenemški narodi avstrijski niso bili še to, kar so danes. Tak program je v sedanji in v bodoči Avstriji jednostavno nemogoč. Nemogoč pravimo, kajti Avstrija mora postati taka, ki bo nasprotno od tega, kar bi zahteval tak program, ali pa — Avstrije ne bo!

To je bila baje temeljna misel tudi velikemu Germanu in ustvaritelju sedanje Nemčije, kancelarju Bismarcku, ko se je pripravljaj za to, da pahne našo državo iz nemškega »bunda«, ali konkretnije govoreno: ko se je s pomočjo teh divnih zaveznikov Avstrije, naših ljubih sosedov Italijanov,

začudeno odprta, ker je nekje čitala, da je to interesantno, a izgledala je pri tem neizrekljivo neumno, da se hudomušni pristav ni mogel vzdržati, da bi ji ne zaklical v slovo:

— Žal, da se mi je ločiti od tako duhovite dame! —

No, »duhovite«, naglasil je precej ironično ter pri tem pomenljivo pogledal Elzo, češ: saj me razumete!

Spodaj v parterju pa ga je sprejel njegov prijatelj s humoristično žalostnim obrazom.

— Kako si se zabaval? —

— Zabaval!? Kako moreš rabiti ta izraz?!... Sreča le, da pavze ne trpe dolgo! —

— Ne delaj se, ne! —

— Poskusi sam! Kaj moreš govoriti žnjo? Ne razume ti niti najostrejšje zabavljičice!... Hvala Bogu, da nisem njen mož! Ta je tudi revež, da je z njenimi tisočaki dobil njo in njeno neumnost! —

— Sedaj govoriš tako, žnjo si pa sam med in mleko! Res lepo od tebe! — šalil se je njegov prijatelj. Pametni pristav pa je odgovoril:

— No, prvič človek rad občuje z bedaki, da ve potem bolj ceniti Božjo dobroto, da tudi njemu ni odkazal porejjo domišljave neumnosti, drugič pa je pametno častiti tudi te leta, če so — zlata! —

* * * (Pride še.)

pripravljali na zavratno, perfidno iz trte zvito vojno proti Avstriji v letu 1866. Bismarekova misel je bila baje, da se težišče države avstrijske mora premakniti v Prago in v Budimpešto, oziroma, da se mora bodoči razvoj Avstrije gibal proti slovanskemu jugu. Mi nismo uverjeni sicer, da bi bil Bismarek iskreno mislil in da ne bi bil marveč mislil na porušenje Avstrije, ali resnična posledica njegovemu zgodovinskemu dejanju je bila vendar ta, da Avstrija od takrat nima ničesar več iskati gori na nemškem severu, da se njeni interesi v tesni zvezi z interesi slovansva. Dogodki z leta 1866 so točno označili Avstriji pot, po kateri se mora razvijati v bodočnosti. A če kaj, kaže prav to, da se Nemci postavljajo v nasprotje z neizogibnimi in za vedno nespremenljivimi posledicami epohalnih zgodovinskih dogodkov, kakor jih je izzval njihov največji prorok, kaže nam to, pravimo, kako temeljito je izključena možnost, da bi Avstrija v bodočnosti postala in ostala to, kar zahtevajo Nemci!

Mi smo uverjeni celó, da tudi pametneje glave med opozicijo niso v nikaki zmoti v tem pogledu in da si na tihem mislijo vse drugače o bodočnosti Avstrije, nego pa kakov Wolf. Hodijo pač z Wolfom in Schönererjem, ker nimajo toliko moralnega poguma, da bi svoje bolj prepričanje postavili proti masam, razvnetim po teh dveh agitatorjih. Le obziri taktike jih silijo v vojsko, borečo se za nekaj, kar je nemogoče. V tem uverjenju svojem trdimo še enkrat, da med nemškimi skupinami ne pride do ukupnega pozitivnega programa! Opozicija pa, ki ne ve, kaj bi počela, ako zruši to, kar obstoji, taka opozicija tudi ne more priti do nadvladaja.

Zato pa so gospodje tudi zelo previdni. Postavili so si namreč precej dolg rok za sestavo svojega »programa«. Danes smo namreč čitali o — štirih mesecih. V štirih mesecih se utegne zgoditi marsikaj — tako si menda želi marsikdo med njimi —, ki jim omogoči, da se na časten način rešijo iz zagate, v katero so zašli iz — strahu pred agitacijo radikaleev.

Toda to je njihova stvar; mi pa vemo, da tudi najbolj divja agitacija ne more podreti, kar so ustvarili zgodovinski dogodki in ne more preprečiti procesa, v katerega sili — narava!

Statistika — fabrika Italijanov.

(Zvršetek).

Koperska, pomjanska, izolska in piranska občina so postopale slično kakor njih sestre na Bujščini in Porečini: kjer je čista slovenska kri od Dragonje do Rižane, od Kaštela in Padene preko Krkave, Gažona, Kostabone in Šmarja, do Lazareta in Brtokov, vse so jih, ali vsaj večinoma, pre naredili v Italijane! V Italijane... na papirju!

Ali ni zadosti to? Da niti ne omenjamo manjih krajev, povdariti hočemo, kake laže statistika z številom Italijanov v Pulju, v Velikem in Malem Selu, v Osoru in Nerezinah, v Cresu, v Voloskem, v Lovranu, v Roču, v Buzetu! To je prava tatvina na debelo.

No, med tem ko tožimo radi Istre, tudi nam v Trstu ni, da bi se smijali. Popis prebivalstva v Trstu in po okolici vodi slavna občina, kateri je prva in zadnja briga, da obvaruje in ohrani gari baldinsko misel med Italijani Avstrije. Zato ni čuda, da gospodje statistiki skoro ne vidijo Slovencev v mestu samem ter da jih štejejo jako malo v Rojanu in na Greti, v Lonjerju in v Rocolu, v obeh sv. Marijah Magdalenih, na Verdeli, v Škednju itd. A naravnost brezobrazna je ta statistika, kedar šteje Italijane v sv. Križu, na Kontovelju, Proseku, Banah, na Opčinah, v Bazovici, in sicer jih šteje na stotine, dočim je znano, da jim ni niti sledu v teh krajih. Toda omeniti treba, da je bila pred tridesetimi leti — in to po uradni statistiki sami, katera nam ni bila nikdar ugodna — tudi v samem mestu polovica prebivalstva slovenske narodnosti, dočim sti bili zgornja in spodnja okolica izključljivo slovenski. Taki sti prav za prav tudi danes še, samo statistika noče priznati tega nikakor, ker urejuje narodnost po tem, da-li je kdo eikorijaš ali narodnjak?!

Ako pomislimo še, da Trst rase z vsakim dnem, in da ono, kar prihaja sem iz Italije, ne prihaja v račun gledé jezika o popisu prebivalstva, moramo sklepiti, da bi slovenski element

v Trstu moral rasti in ne padati! In v resnici se je tudi pomnožil, kajti priseljivanje v Trst je neprestano teklo iz slovenskih krajev monarhije.

Poštena statistika bi morala torej imeti povsem drugačen uspeh v našem Primorju, kakor bi tudi poštena uprava dovela italijanstvo na to — kar je!

Česar nam ne odtujejo ljudske šole, to nam krade statistika, a oni gori na Dunaju gledajo vedno le na statistiko večih središč in po njej kroje tudi pravico, dele okraje in urejajo volitve.

Po vsem tem, kar smo navedli, v resnici ne vemo, da-li je na svetu brezobraznejih ljudi, nego-li so ti laški priseljenci v Primorju avstro-ilirskem?!

Politični pregled.

TRST, 1. februarja 1899.

Kaj in kako bo poročal? Za sestavo ukupnega nemškega programa so torej imenovali referente za posamične pokrajine. Znani slovensko-gorenjsko-nemški baron Schwegel je določen referentom za Kranjsko in — Primorsko. To smo pa res radovedni, kako bode poročal ta mož o »trpljenju« Nemcev na Primorskem?! Katere in koliko nemških »postulatov« bode navajal, ki se morajo izpolniti temu trpečemu nemstvu. Ker pa mož morda ni posebno dobro »podkovan«, kar se dostaje naših razmer, smo mu radi na uslugo z nekoliko podatkov. Na prvem mestu naj vzame na znanje, da tega nemstva na Primorskem — ni! Na deželi ni nikjer sledu o nemstvu, a kar je nemškega življa v Trstu, Gorici in Pulju, živi le kakor kolonija. In ta kolonija ima ljudskih nemških šol na stroške države in ima srednjih šol istotako na stroške države, česar vsega nima slovensko prebivalstvo ni v Trstu, ni v Pulju, ni v Gorici. Nemški jezik je v rabi po vseh državnih uradih, česar ne bi mogli reči o našem jeziku. Ta kolonija uživa torej od strani države obilico dobrot, dočim stotisoči avtohtonnega slovanskega prebivalstva ne uživa niti mrvice.

Da naši Nemci niso igrali dosedaj nikake samostojne vloge v političnem pogledu, to je res. Toda na tem so krivi največ le oni sami, ker so v svoji krivičnosti in sovražtvu svojem proti večini prebivalstva v deželi le zvezde-repatice italijanstva, ker so se iz lastne volje upregli v službo laške irredente!! O tem priča vsaka volitev!

Na te podatke naše naj se blagoizvoli spomniti g. slovensko-gorenjsko-nemški baron Schwegel, ko bode sestavljal svoje poročilo o mučenstvu nemstva na Primorskem!

Italijani v parlamentu. »Reichswehr« piše: »Razlike v menenjih v italijanskem klubu utegnejo dovesti do razcepljenja. Kakor znano je primorsko-progressovska večina kluba sklenila pred kratkim, da stopi v najstrožjo opozicijo proti vladi. Katoliško narodni poslanci iz Trentina so se upirali temu sklepu in so izjavili, ko se je vendar vsprejel ta sklep, da odslej ostanejo v klubu le kakor gostje. Sedaj pa je prišlo do novega konflikta med tema dvema skupinama. Disidente očitajo namreč progressovcem da so nedosledni, ker so, malo dni po sklepu za opozicijo, šli k istemu grofu Thunu prosjačti radi primorskih odnošajev.

Državni zbor. Včeraj je imela zbornica poslancev dve seji: podnevno in večerno. V podnevni seji je poslanec Gross srdito odgovarjal na govor posl. Kramarja iz prejšnje seje, a ko je hotel ta poslednji replicirati, so levičarji kričali kakor besni, jeden del njih je zbežal iz dvorane. Takov je ta liberalizem. Za-se zahtevajo svobodo govora do razbrzdanosti, drugim pa — prisojajo molk. Seveda ni dr. Kramar iz tistega mehkega lasu, da bi se pustil terorizovati in tako je tudi srečno dovršil svoj govor.

Posl. Daszinsky je srdito napadal Mladočehe, očitaje jim, da so izdali svoj lastni program, združivši se z nemško katoliško ljudsko stranko.

Na to je nemški poslanec Prade podpiral predlog Daszinskega, naj se odpravi § 14. naše ustave. Za duh, ki je prevečel ta govor, je značilen vsklik Pradeja, da je enakopravnost narodov le — fraza. Njegova izvajanja so potem vrhovatila v zahtevi, da se poruši plemstvo. Ali ta dragi go spod je menda pozabil, da tudi Nemci imajo med

seboj visokih plemenitašev, kateri jim celó kujejo programe! In dosedaj smo videli, da Pradeju in družbi celó prav dobro de to visokoplemenitaško spremstvo! Zaključuje je zagrozil Prade, da Nemci vidijo jedino svoje sredstvo, v popolnem zaustavljenju državnega mehanizma. Après nous le déluge! Za nami vesoljni potop — tako si menda mislijo. Ako ne gospodujemo mi, pa naj gre vse na kose. Takov je avstrijski patrijotizem sedanje opozicije nemške! In zopet je na nekaj pozabil ta gospod Prade, na to namreč, da je vendar še v veljavi tisti usodni § 14. Še več: morda nastopi prav v kratkem svoje gospodarstvo. Torej je še precej dolga pot do popolnega zaustavljenja državnega mehanizma.

Posl. Schönerer je hotel, da se na dnevni red večerne seje postavijo predlogi za obtožbo ministerstva, obveljal pa je predlog predsednika, da pride v razpravo zakon o plačah državnih uslužbencev.

V večerni seji je doživela vlada mal poraz. Zakon o državnih uslužbencih se je vsprejel z določilom, ki ga je hotela opozicija, da naj namreč ta zakon velja že od 1. januarja 1899. To se je sklenilo z jednim glasom večine: 150 proti 149. Ne vemo, kako je prišlo to, kajti desnica je bila v podnevni seji v večini, ko se je določal dnevni red večerne seje. Morda se nekateri člani večine navlašč niso udeležili glasovanja. Za vlado je to vsakako neljub dogodek, ker nima še nikjer pokritja za ta novi izdatek, ali dalje pomembnosti stvar menda nima, ker to vprašanje ni v nikaki zvezi s političnimi dogodki.

Poleg interpelacij Rizzija, Lenassija in Spinčića je interpeloval še Basevi radi postopanja ogerske vlade o izkreevanju blaga, dohajajočega iz Indije in namenjenega na Ogersko; posl. Mauroner pa je interpeloval o znižanju cene soli.

Z Dunaja nam pišejo dne 31. januarja 1899.: V današnji seji zbornice poslancev so interpelirali poslanec Spinčić in tovariši ministra pravosodja radi rabe jezika višega sodišča za civilne stvari v Trstu v stvari proti Podgradski posojilnici in hranilnici. Jeden dopis prvoimenovanega sodišča je prava jezikovna karikatura; jeden dopis drugega je nemški in pokvarjena so v njem imena kakor nalašč in v zasmeh.

Isti poslanec je podal danes na zapisnik zbornice daljnih 48 prošelj za hrvaško gimnazijo v Pazinu tako, da jih je sedaj vsega skupaj 101. Te prošnje so razveseljiv znak, ker se vidi z jedne strani, da se naš narod toli zavzema za ta tolik potrebni kulturni zavod, z druge strani, da se v obče zanima za javne stvari. Prošnje je poslalo 20 naših hrvatskih in slovenskih mestnih občin, 47 naših župnih uradov. K temu je 31 prošelj naših občanarjev iz onih občin, kjer občinska uprava ni v naših rokah. Človeku se radosti sree, ko bere krasna hrvatska imena na prošnjah iz onih krajev, o katerih menijo mnogi, da so izgubljeni za naš narod. Niso izgubljeni. Gibljejo se povsod, hočejo biti, kar so. Nočejo, da bi bili ne izrodi, ne sužnji drugim narodnostim.

Italijanski zastopniki so bili potem, ko so razglasili sveto odločno opozicijo, kakor smo že prijavili, pri ministerskem predsedniku, da bi be račili proti nam. In vzlie odgovoru, ki ga jim je dal ministerski predsednik, pometajo še vedno prag ministrov; in še bolj, nego kedaj zvijajo se v dvorani zbornice sami in sicer, toliko okoli gospodov ministrov, kolikor okoli raznih členov večine.

Taki so! Ko bi jih samo pravo in dobro spoznali. Lahek bi bil posel žnjimi. Oni najbolje vedó, da ugoden položaj, v katerem so, uživajo le po milosti vlade in njenih organov, odnosno vsled krivic, ki se dogajajo Hrvatom in Slovencev.

Domače vesti.

»Piccolova« aritmetika. »Piccolo« triumfuje — njegova aritmetika je zmaga. Mala nezgoda, ki je zadela v sinočni seji zbornice vladni načrt o uredbi plač državnim uslužbencem, je baje potrdila, kako dobre račune je predložil ta list grofu Thunu. Ko bi ne bili Italijani glasovali proti vladi, pa ne bi bila le-ta zašla v manjšino. Ali res?! Kaj pa bi bilo, ako bi bili Italijani glasovali za vlado, a vsa »Slovanska krščansko-narodna

zveza» proti? Na to naj nam odgovore »Piec-
lovi« aritmetiki! Ker je 4 več nego 2 — in o
tem je bil menda prepričan tudi Arhimed — bila
bi manjšina Thunova — še manjša. »Piec-
lovi« aritmetiki si prirejajo stvar jako komo-
dno: oni štejejo le svoje glasove, drugih pa ne. Menili bi
torej, da grof Thun ostane, vzlie včerajšnji nezgodi,
pri tem, da štiri je več nego dva!

Ejclamus eos foras! Pišejo nam iz Istre:
Ta huronski krik lahonske klike proti slovenskemu
kmetovalcu se je ponavljal vedno v minolih sto-
letjih. Na primer: Leta 804 na rižanskem shodu.
A l. 1699 je mestni svet tržaški izvolil odbor, ka-
teremu je bilo naloženo, naj izžene iz okolice tr-
žaške vse novodošle prebivalce, katerim se je na-
vezalo, da kradejo po polju in vinogradih. V prej-
šnjih stoletjih je bilo okoličanom slovenskim zabran-
jeno tudi vinogradarstvo, češ, da to je privilegij
mestnih posestnikov. Vse te ovire je pa vspešno
premagal naš okoličan.

Moraš, ako tudi nočeš! Iz sv. Križa nam
poročajo: Tako se nam godi: ako nočemo vspre-
jemati italijanskih povabil in naznanil, — v kar
nas ne more siliti nikdo in po nobenem zakonu —
pa nam jih vsiljujejo. Tako se je zgodilo nekemu
našemu kmetu, ki ni hotel vsprejeti italijanskega
povabila: pribili so mu je jednostavno na vrata!
Napisal je to vabilo znani signor Zorzi s Proseka,
a pribil je je berič z magistrata.

Mi povdarjamo, da se dotični kmet ni branil
sprejeti vabila sploh — v tem slučaju bi bilo morda
opravičeno postopanje beriča — ampak branil se
je le vsprejeti italijansko vabilo, ker je bil
prepričan, da ima pravico zahtevati, da se mu piše
v njegovemu jeziku.

Mar smo res sužnji brez vsacega prava, mar
nismo enakopravni državljani tudi mi?!

Poštne stvari. Pišejo nam: Včeraj dne 31.
januarja sem trebal 30 dopisnic. Ker mi je bilo
ravno na roko, sem šel na c. kr. pošto v ulici Fo-
scolo kjer sem zahteval trideset dopisnic.

Gospodičina me je umela, ker je šla takoj v
malo blagajno iskat, česar sem zahteval.

Ko je vse izložila ven, je našla na dnu ne-
kaj v papir dobro zavitega — — — bile so do-
pisnice! Vprašala me je: »Quante?« Odgovoril
sem, kar sem že prej povedal — trideset, toda ni
me razumela (!), ampak je vprašala svoje tovariše:
Cosa val dir: trideset! Kako mi je bilo, no-
čem praviti, rečem pa: bodi že enkrat konec ta-
kim nedostatkom!

V našem mestu je sploh težko priti do slo-
venskih poštних tiskovin, ker se prodajajo le po par
tobakarnah! Prosimo gospoda, ki ima to stvar v
rokah, naj stori svojo dolžnost. Prisili naj vse proda-
jalce poštних tiskovin, naj prodajajo tudi slovensko-
nemške. Nam je sitno tekati tja po mestu in iskati,
kar bi morali dobivati povsod, osobito, ker so naši
novei tako dobri kakor drugih. Naj se torej odpo-
more temu nedostatku.

Veliki ples naših trgovskih pomočnikov bode
torej, kakor že javljeno, prihodnjo nedeljo dne 5.
t. m. v redutni dvorani gledališča »Politeama Ros-
setti«. Mi priporočamo toplo vsem našim trgovcem,
trgovskim pomočnikom, kakor tudi našim narod-
njakom sploh, naj ne zamude tega narodnega plesa,
ter naj pokažejo, da nam ni treba v Rusijo, ka-
mor nas pode nasprotniki, ako se hočemo pošteno
zabavati, ampak da hočemo ostati tu, tu se veseliti
in tu tudi pošteno — plesati! Mi nimamo nič proti
našim sosedom, ako se oni vesele po svoje; toda
prosimo jih, naj nas ne žalijo, ker tako postopanje se
ne strinja z njih »avita coltura«. Naši trgovci —
vsaj nekateri — obiščejo oba trgovska plesa, ka-
kor druga leta, ter dokažejo s tem, da njim, ozi-
roma nam ni do prepira, nego le do — sprave. Ako
bi bili italijanski trgovci in njih pomočniki res mi-
roljubni in kolegijalni, kakor bi se spodobilo in ka-
kor bi morali biti, obiskali bi svoj in naš ples. Ker
pa se je bati, da ne store tako, ker so preveč raz-
greti v svoji narodni strasti, je tem večja dolžnost
našim slovenskim krogom, da vspodbujajo naše slo-
venske trgovske pomočnike s tem, da jim dokažejo,
da smejo vsikdar računati na zaslombo od svojih
lastnih rojakov. Na svidenje torej prihodnjo nedeljo
na plesu naših vrlih trgovskih pomočnikov, ki za-
služijo res, da jih podpiramo na vse strani.

Vspored veliki veselici, ki jo priredi pri-
hodnjo nedeljo t. j. dne 5. t. m. pevsko društvo
»Adrija« v Barkovljah v veliki stekleni dvorani

»Narodnega doma«, je sledeči: 1. Knobloch: »Lev
silni«, koračnica, izvaja glazba. 2. Iv. pl. Zaje:
»Putnica«, izvaja možki zbor. 3. ** Deklamacija,
deklamuje L. Gustinčič. 4. G. Volarič: »Sloven-
skim mladencam«, dvoglasen ženski zbor s spre-
mljevanjem glasovira in gosli. 5. Schiller: »Gavote«,
izvaja glazba. 6. H. Volarič: »Domovini«, ve-
liki možki zbor z samo- in dvosplovom tenorja in
baritona ter spremljevanjem glasovira, harmonija
in gosli. 7. V. Parma: »Bela Ljubljana«, valček
po motivih slovenskih pesni. 8. Fr. Korun: »Slo-
vanska pesen«, mešan zbor s samosplovom basa ter
spremljevanjem glasovira in gosli. 9. Raha: »Pod-
pouri slovenskih pesni«, izvaja glazba. 10. Klieper:
»Na mostu«, gluma v enem dejanju. 11. Ples,
ki traja do 3. ure popolunoči.

Pevsko društvo »Hajdrih« priredi dne 5.
februarja plesni venček v dvorani g. Balanca.
Vstopnina za neude 1 gld., za ude 50 nvč. in za
nežni spol 20 nvč. Ples se začne ob 7. uri večer,
ter bode trajal do 4 ure zjutraj.

Prijatelje plesa vabi najljubnejše

Odbor.

Vabilo na veselico s petjem, deklamacijo,
igro in plesom, katero priredi kozinski rodoljubi
dne 5. februarja v prostorih »Hôtela Kozina« v
Kozini. Vspored: 1. Hajdrih: Slava Slovincem.
2. Nedved: Na straži. 3. ** Nočni mir, četvero-
spev. 4. Bartl: Mi vstajamo. 5. F. S. Vilhar:
Slovenae i Hrvat. 6. Stritar: Turki na Slevici,
deklamacija. 7. Veseloigra: Stara mesto mlade. 8.
Ples. — Med posameznimi točkami bode svirala
godba. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. —
Vstopnina na veselico 20 nvč. za osebo. Sedeži po
10 nvč. Vstopnina k plesu 1 gld. za osebo. — Na
obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Odbor pol. društva »Edinost« bode imel
svojo redno sejo v petek dne 3. t. ob 7. in pol
uri zvečer. Ker so na dnevnem redu jako važne
stvari, vabljeni so gg. odborniki in njih name-
stniki, da se te seje udeleže v obilnem številu.

Pogrebno društvo za Rocol in Kjadin
bode imelo dne 12. t. m. ob 10. uri predpoludne
svoj občni zbor v društveni krčmi v Rocolu.

Pogrebno društvo »Arimatej« na Proseku
bode imelo dne 5. t. m. ob 1. uri pop. svoj občni
zbor v dvorani pevskega društva »Hajdrih«.

VI. redno javno občno zborovanje akad.
tehn. društva »Triglav« v Gradei bo v soboto,
dne 4. svečana t. l. ob 8. zvečer v društveni či-
talnici z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje
zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika
bratskega društva »Slovenije«. 3. Poročilo odbo-
rovo. 4. Nadomestna volitev enega odbornika (taj-
nika). 5. Slučajnosti. Slovanski gostje: dobro došli!

Podpornemu društvu za slovenske visoko-
šole v Gradcu so izza zadnjega izkaza doposlali
podpore ti-le gospodje: G. dr. Anton Rogina, c. kr.
sodni pristav, v Novem mestu nabrano vsoto 13
gld., katero so darovali g. Blaž Dolinšek, c. kr.
sodni tajnik, 6 gld.; g. Josip Ogorentz, trgovec,
1 gld.; g. Robert Ogorentz, stud. jur., 1 gld.;
g. dr. Anton Rogina, c. kr. sodni pristav, 5 gld.
Dalje so darovali: G. Frančišek Hrašovec, c. kr.
okrajni sodnik v pok. v Gradcu 3 gld.; neim. Čeh
v Gradcu (po g. cand. med. Oražmu) 5 gld.; g.
Anton Trevn, trgovec v Jesenicah na Gorenjskem,
5 gld.; g. dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah,
5 gld.; g. Rajko Perušek, c. kr. gimn. prof. v
Ljubljani, 5 gld.; g. Franč. Železinger c. kr. gimn.
prof. v Gradcu, 5 gld.; g. Franč. Štifter, profesor
v Kalugi (po g. Drag. Hribarju v Celju) 2-50 gld.;
g. Ivan Murnik, ces. svetovalec, dež. poslanec itd.
v Ljubljani, 5 gld.; g. Anton Svetina, c. kr. notar
v Riberku, 5 gld.; g. dr. Ivan Dečko, dež. po-
slanec in odvetnik v Celju, 10 gld.; g. Franč.
Vadnjal, nam. gimn. učitelj v Novem mestu, v
Ljubljani nabrano vsoto 7 gld.; g. Jakob Hren,
dež. više sodnije svetovalec v pok. v Gradcu,
5 gld.; g. dr. Gregorij Krek, c. kr. vseuč. profesor
v Gradcu, 9-40. Vsem gg. darovalcem izreka odbor
najsrčnejšo zahvalo in prosi nadaljnjih prispjevov,
kateri naj se pošiljajo društvenemu blagajniku g.
gimn. prof. Franč. Železingerju v Gradcu
(Zinzendorfstr. 32).

Smrt v vodnjaku. Včeraj popoldne je
kmet Anton Bezek v Kjadinu št. 120. našel v
svojem vodnjaku mrtvo truplo 41-letnega godea
Ivana Višnovica stanujočega v Via della Tesa
št. 336. Višnovic, kateremu se je tudi nekoliko

mešalo, je skočil najbrže dobrovoljno v vodnjak,
kjer je našel smrt, katero je iskal. Samomorilec
zapušča vdovo in troje otrok. Mrliča so prevedli
v mrtvašnico k sv. Justu.

Iz-pred deželnega sodišča. 22-letni dninar
Josip Vouk iz Grižen je dobil 2 leti ječe radi zlo-
činstva tatvine.

— 16-letni Fran Višnikar iz Radeč je dobil
2 meseca ječe radi javnega nasilstva in prestopka
proti varnosti življenja.

— 37-letni Evgen Stančič je bil rešen ob-
tožbe, ker priče niso mogle dokazati, česar je bil
Stančič obdolžen.

— Slednjič je bil zatožen 32-letni Carlo Pu-
gliese iz Izole radi javnega nasilstva. Razgrajal je,
bil in je psoval redarje. Dobil je 6 mesecev ječe.

Radi jutrnjega praznika izide prihodnje
izdanje »Edinosti« v petek predpoludne ob uri,
navadni po nedeljah in praznikih.

Različne vesti.

Minister v zaporu. Nedavno je švedski
kralj Oskar prisodil vojnemu ministru, generalu
Rappe tri dni zapora, ker je v ministerski svet,
sezvan od kralja, došel v neprimerni toaleti; imel
je namreč na sebi paradno uniformo švedskega ge-
nerala, a na glavo si je v raztresenosti bil del me-
sto vojaške kape — cilindar. Ne sluté ničesar je
došel vojni minister v dvorano, a njegovi tovariši
in kralj so ga sprejeli se smehom. Satirični listi so
bili dosedaj polni dovtipov o tem slučaju. Nekateri
velijo, da je general s svojim cilindrom hotel ozna-
čiti splošno razoroženje.

K sleparstvu z redovi v Budimpešti. Pred
kratkem smo poročali, da so Budimpešti prijeli
nekega Aleksandra Herczega, ki je sleparil z re-
dovi in diplomami. Sedaj pa so prijeli tudi jed-
nega njegovih pomočnikov, ki je bil diurnist v mi-
nisterstvu za notranje stvari. Dotični se piše Julij
Berecz. Sliši se, da policija zgrabi še več oseb, ki
so v zvezi s to afero.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 1. Dopis ministerskega pred-
sednika od današnjega dne predsedništvoma
obeh zbornic državnega zbora naznanja po
Najvišem ukazu, da je državni zbor odložen.

Dunaj 1. Odloženje državnega zbora je pre-
senetilo vse kroge, tem bolj, ker so bili za danes
sklicani še odseki. Grof Thun je bil danes v av-
dijenci pred cesarjem.

Dunaj 1. Grof Thun se je udeležil danes
seje izvrševalnega odbora desnice, kateremu je pri-
javil, da je državni zbor odložen ter je izjavil za-
jedno, da si hoče ohraniti zaupanje desnice. Rečeni
izvrševalni odbor bode imel jutri sejo. Kdaj da se
državni zbor skliče zopet, se še ne ve. Deželni
zbori se skličejo baje dne 2. marca.

Washington 1. Zbornica reprezentantov je
prejela včeraj zakon o povišanju prezenčne voj-
ske z določilom, da ista ne sme znašati manje
nego 67.000 a največ 95.000 mož.

Sredce 1. Da-si je smrt kneginje Bolgarske
silno potrla kneza, vender je isti toliko pri sebi,
da odreja vse potrebno. Vse glavno mesto je v
žalovanju. Okolo knežje palače se gnete velika
množica ljudstva. Listi so izšli črno opremljeni.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslojpe).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in
slikah. Ilustriran cenik gratis in franko
vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali
železnico, brez da bi se za to kaj
zaračunalo.

Najnovejša trgovinska vest.

New-York 31. januarja (Izv. brzjav.)
Pšenica za januarja 82 $\frac{7}{8}$ za maj 78 $\frac{1}{8}$, za
mare 81 Koruza za maj 42 $\frac{1}{4}$. Must 590.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah.
Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za več-
kratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse
leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo
v četrtletnih antecipatnih obrokih.

Zaloga olja, mila in kisa.

Vatovec Anton

Ulica Torrente št. 26.
Prodaja olja, mila in
kisa na drobno in de-
bela. Naročila izvršuje točno.

Krčme.

Čokelj Andrej

Ulica Commerciale
št. 10 toči izborna
istrska in dalmatin-
ska vina. Kuhinja priprosta ali čedna in cena.

Jurković Mate

ulica Carintia št. 25
toči izvrstno črno in
bela istrsko vino ter
ima dobro domačo kuhinjo.

Krojači.

Ščuka Anton

krojač v ulici Bacchi št.
5. III. nadst. izdeluje
obleke po poštenih cenah.

Tudi proti plačilu v mesečnih obrokih.

Obuvala.

Stantič Josip

„pri Pepetu Kraševcu“
na Rožariju poleg cerkve
Sv. Petra pod ljudsko
slo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naročila.

Rehar Peter

ulica Riborgo št. 25. Velika
zaloga in delavnica vsako-
vrstnega obuvala po naročbi.

Br. 276.

Razpis natječaja.

Na temelju zaključka sjednice občinskega
zastupstva od 5. jenara t. g. razpisuje se
natječaj na mjesto:

1. občinskega blagajnika sa godišnjom pla-
ćom od forinti 500, koje će imenovani
dobivati iz občinske blagajne u poste-
cipatnih obrocima;
2. na mjesto jednog redara za poreznu ob-
ćinu Opatija sa mjesečnom postecipat-
nom plaćom od forinti 40 i pravom na
redarsku uniformu.
3. Na mjesto občinskog poslužnika sa po-
stecipatnom mjesečnim plaćom od for.
25.—

Molitelji imaju dokazati, da su viešti
hrvatskom kao uredovnom, i po moguć-
nosti niemačkom i talijanskom jeziku, i pod-
nesti molbo podpisanomu glavarstvu najdalje
do 15. febrara t. g. Imenovani blagajnik
ima položiti u občinsku blagajnu kauciju od
forinti 500.— u gotovom ili u vrednostnih
pirih.

Glavarstvo občine

Volosko, 27. jenara 1899.

Dr. Stanger, načelnik.

Igralci na citre

dobivajo brezplačno štiri komade za citre in
katalog pri I. Neukirchner, Görkau, Češko.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo
dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh le-
karnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno z namko
„sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame
previdnostno samo steklenice s to varstveno
znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

14-leten mladenič,

ki govori srbski, slovenski in nemški in je
dovršil drugi gimnazijski razred želi vstopiti
v trgovino jestvin kakor vajence. — Po-
drobneje pri slugi »Del. podp. društva«.

Hiša na prodaj!

V bližini mesta je na prodaj prostorna hiša
ob lepi cesti, ki je pripravna za vsako obrt in le-
tovišče. Več se izve v tiskarni lista »Edinosti«.

Na novo se je otvorila gostilna

ALL' OPERAJO

pri sv. Jakobu št. 3

filijalka krčme „Città di Spalato“

ulica Mude veehla št. 1.

Točijo se pristna dalmatinska vina iz split-
skega okraja in sicer:

črno po 36 nč. liter

opollo » 40 «

bela » 44 «

Za domačo rabo se cene znižajo po dogovoru;
konkurenci nemožna.

Tudi kuhinja je vedno dobro preskrbljena z
vsakovrstnimi jedili.

Za obilen obisk se priporoča udani

lastnik.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

pravi planinski kašelj olajšajoči sok

z „Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka
v Ljubljani.

Cena 1 ste klenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto
najmanj 2 steklenici.

Spiritus sinapis compotusis

ALGOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd.

Steklenica z navodilom stane le 20 nvč.

ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST

Paziti na ponarejanja.

Gostilna na prodaj!

Na prodaj je dobro obiskovana slo-
venska gostilna na primernem kraju mesta.
Gostilna donša do 10 gld. dobička na dan.
Pojasnila daje Jože Vodopivec v kavarni
»Commercio«, bodisi ustmeno ali pismeno.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in spre-
jemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih
blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Nova centralna čevljarnica

v Trstu.

Via Malcanton št. 2.

Bogat izbor čevljev

za gospode, gospe in otroke.

Delo solidno, trpežno in po mogočih kon-
kurenčnih cenah.

„Hôtel Nazionale“

v Trstu

v ulici Vienna št. 4.

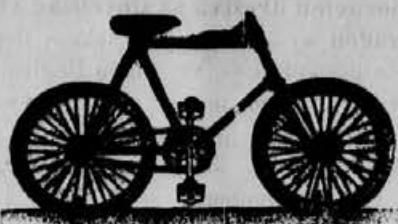

se nahaja v bližini
kolodvora južne žele-
znice, pristanišč,
poštne in brzo-
javne urada ter
je popolnoma pre-
novljen. Sobe se
oddajajo po 80 kr.
in naprej.

Postrežba najtočnejša. Govori se slovenski in hrvatski.
Lastnik je dalmatinski Hrvat. Za obilni obisk se priporoča
udani Josip Serdarović.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu
radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se iz-
ključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritiskline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravilo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—

Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. » 28.823.375.—

Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) » 343.860.067.—

V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnicu od » 67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismeno
vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.